

STOR, STARK OCH OMTYCKT

sid 1/17

NATURVÅRDSVERKET VILL TA ÖVER ALLMÄNNA UPPDRAGET

Naturvårdsverket vill ta över ansvaret för det allmänna uppdraget. Det framkommer av verkets ansökan om budget för 2015-2017.

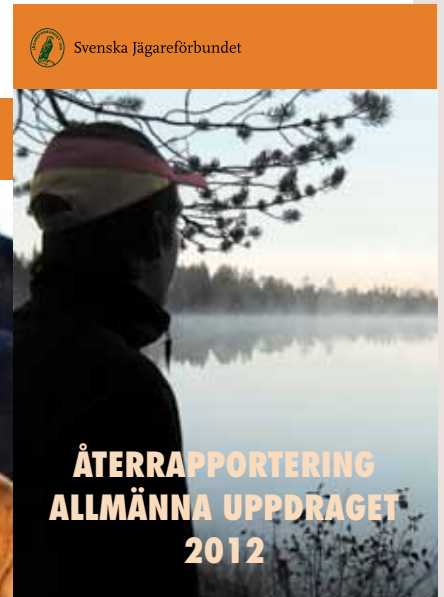
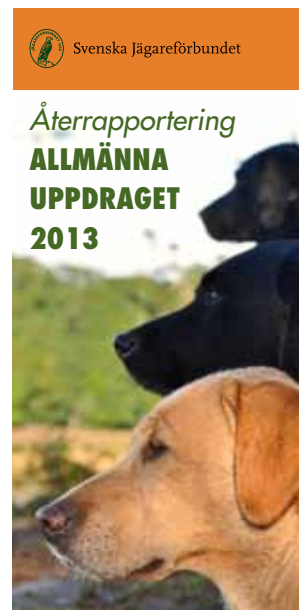
I sin ansökan skriver Naturvårdsverket: "Även Jägareförbundets myndighetsliknande uppgifter om viltövervakning, information om jakt, yttranden till myndigheter, utveckling av inventeringsmetoder och ansvar för avskjutningsstatistik, med mera skulle kunna föras över till Naturvårdsverket om medel för detta tillfördes."

Ansökan om budget skrevs i februari 2014. Jägareförbundet har haft åtskilliga möten med Naturvårdsverkets ledning sedan dess. Inte en enda gång har de antytt att de har denna agenda. Detta medför att Jägareförbundets förtroende för Naturvårdsverkets ledning påverkats på ett negativt sätt, och kommer att ta lång tid att reparera.

Jägareförbundet anser att det är anmärkningsvärt att Naturvårdsverket för fram idén att ta över ansvaret för det allmänna uppdraget. Det skulle slå sönder den effektiva och framgångsrika svenska viltförvaltningen totalt, och rasera förbundets arbete med samhällets miljömål.

Det allmänna uppdraget bygger på delaktighet, förtroende och förmåga att kunna verka över hela landet. Finansieringen sker via jaktkortsavgiften som jägarna, med redan skattade pengar, betalar in till Viltvårdsfonden. En myndighet ska finansieras via skattemedel, inte via en särlösning som Viltvårdsfonden. Vilt är ett gemensamt intresse för alla i samhället. Då ska alla vara med att betala för det - inte bara jägarna.

Svenska Jägareförbundet är bemannat med kompetent personal över hela landet för att kunna

verka effektivt med uppgifterna i allmänna uppdraget. Naturvårdsverket saknar bland annat dessa förutsättningar för att klara av uppdraget.

Den statliga utredaren Madeleine Emmervall utredde Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag i början av 2000-talet. Hon konstaterade att förbundet lyckades växla ut varje krona sex gånger, i och med att många engagerade ideella deltar i arbetet. Att medlemmarna i förbundet känner delaktighet och ansvar har därmed bidragit till att hålla nere kostnaderna till en sjättedel.

Riksdagen tog initialt beslut om att införa det allmänna uppdraget. Numera är det regeringen som avgör hur det ska fungera. Och det har fungerat perfekt. Statsminister Stefan Löfvén och landsbygdsminister Sven-Erik Bucht har tydligt uttryckt att de är nöjda med hur förbundet sköter uppdraget och att konstruktionen är effektiv

Björn Sprängare och Bo sköld

FOTO: MAGNUS RYDHOLM

NYA SVENSKAR I NATUREN I SKÅNE...

Den 16 oktober besökte drygt 50 elever från språkintrouktion på Polhemskolan i Lund Skarhults Kronopark för att komma ut i naturen och lära sig mer om skog, natur och djur.

I Sverige har alla rätt till naturen, tack vare allemansrätten. Men i andra länder ser det helt annorlunda ut. Svenska Jägareförbundet vill att alla, oavsett ursprung ska få en ökad förståelse om allemansrätten, skog och vilt, viltvård och jakt och hur sambanden i naturen fungerar.

Friluftsdagen i Skarhults Kronopark (som förvaltas av Sveaskog) är en del av projektet Nya Svenskar i Naturen, som delvis finansieras av Svenskt Friluftsliv. Friluftsdagar genomförs även på andra platser runtom i landet, i samarbete med programmen för språkintrouktion och olika samarbetspartners.

Det regnade precis hela dagen när ungdomarna från Polhemskolan besökte Skarhults kronopark. Men ingen klagade på vädret, tvärtom var stämningen på topp. Ungdomarna kommer ursprungligen från en rad olika länder i Afrika och Asien. De flesta är ensamkommande flyktingbarn. De fick prova på luftgevärsskytte och spika fågelholkar. Det pratades naturkunskap och visades jakthundar. Självklart bjöds ungdomarna även på vilt till lunch. Osby naturbruksgymnasium wokade rådjur och dovvilt som serverades i bröd tillsammans med grönsaker.

Magnus Rydholm

...PÅ ÖSTER MALMA...

Projektet Nya svenskar i naturen firade femårsjubileum när årets friluftsdagar arrangerades på Öster Malma 21 och 22 oktober. För andra gången deltog också Studieförbundet i arrangementet.

Nya svenskar i naturen har sedan starten 2009 samlat över 1 000 ungdomar.

Målet är inte att värva medlemmar. Det är ett sätt att kommunicera vilt och natur till en ny målgrupp. Jägareförbundet vill skapa nyfikenhet och hjälpa de här ungdomarna att ta nya kontakter för att komma ännu närmare naturen. Deltagarna har under de båda dagarna provat på fiske, lärt sig mer om viltet, snickrat ihop fågelholkar och lärt känna några av våra jakthundraser riktigt nära.

Håkan Mathiesen är förtroendevald i Jägareförbundet Östergötland och var med under båda dagarna och hade många goda erfarenheter med sig hem.

- All form av integration är bra. Sådana här arrangemang skapar ringar på vattnet om de varit lyckade. Vi hoppas kunna göra något liknande i Östergötland framöver, säger han.

Madeleine Lewander

...OCH I DALARNA

Den 22-23 oktober hölls integrationsdagar i Region Mitt. Skogsstyrelsen ställde upp med mark och lokaler i Rankhyttan utanför Falun så att 130 nyanlända svenskar kunde komma ut och se vår fantastiska natur. Tunakretsen i Borlänge hade varit med och ordnat med de fyra olika stationerna.

Den första stationen var att snickra en fågelholk av en byggsats. Den andra var fiske. Trots tråkigt väder och minst sagt motsträviga fiskar så var det inget fel på humöret hos ungdomarna. Tvärt om var lyckan enorm när dagens enda fångst, en sko bärgades! På tredje stationen fick ungdomarna bland annat se och känna på olika djurdelar. Mest uppskattat var nog ändå Hans Johanssons älghund som med glada ungdomar i kopplet sökte upp klövar som de tidigare dragit ut i skogen. Sista stationen bestod av skytte. Första dagen med luftgevär och andra dagen med en kaliber 22 med ljuddämpare och subsonic. Det fanns inte ett skott kvar när dagen var över och flera hoppade och ville skjuta mer.

Sammanfattningsvis så var det ett par väldigt lyckade dagar med glada och engagerade ungdomar som spred sin glädje till oss som höll i evenemanget. Alla inblandade ville på stående fot köra nästa år igen, även om vi gärna gör det lite tidigare. En snålblåsigt oktoberdag kan ta glädjen ur vem som helst - förutom dessa ungdomar.

Kalle Johansson

LICENSJAKT PÅ LODJUR

I början av oktober beslutade Naturvårdsverket om nya föreskrifter vid licensjakt på lodjur. Nytt är att fällfångst av lodjur åter kan komma att tillåtas.

Om det här betyder att det blir licensjakt på lodjur i vinter är fortsatt oklart. Anledningen är förra vinterns inventering. En inventering som i stora delar av landet omöjliggjordes på grund av snöbrist. Naturvårdsverket planerar att fastställa årets inventeringsresultat för lodjur under första halvan av november. Läs mer om de nya reglerna på <http://svenskjakt.se/Start/Nyheter/2014/10/nya-regler-for-jakt-pa-lodjur/>

Olle Olsson

JAKTHANDLÄGGARE PÅ SKK

Den jaktliga kompetensen förstärks på Svenska Kennelklubben (SKK). Björn Eek tillträdde den 27 oktober som sakkunnig handläggare i jakt- och jakthundsfrågor på SKK. Han blir också sekreterare i SKK:s jakthundskommitté. Björn Eek jobbad tidigare som jaktvårdskonsulent i Jägareförbundet Mitt.

Daniel Ligné

94 950 ÄLGAR SKÖTS

Nu är sammanställningen av älgavskjutningen för jaktåret 2013/2014 färdig, och totalt fälldes 94 950 älgar i landet. Det är cirka 1 000 älgar färre än året innan. Sammanställningen av älgavskjutningen på nationell nivå ingår som en del i Jägareförbundets allmänna uppdrag. Siffrorna kommer från respektive länsstyrelse.

Genomsnittlig avskjutning var 2.6 älgar per 1 000 hektar, andelen årskalv var 46 procent och av de vuxna älgarna var 51 procent tjurar.

Detaljerad statistik hittar du här: <http://jagareforbundet.se/jakten/jaktnyheter/2014/10/algavskjutning-2013/>

Göran Bergqvist

NY REGERING PÅ PLATS

Den nya regeringen har nu kommit på plats. Ny landsbygdsminister är Sven-Erik Bucht (s) och ny klimat- och miljöminister är Åsa Romson (mp). Från årsskiftet kommer landsbygdsdepartementet att underordnas näringsdepartementet. Det har förekommit en hel del spekulationer om jaktfrågorna kommer att flytta med till näringsdepartementet eller flyttas över till miljödepartementet. Det senaste beskedet är att jaktfrågorna blir kvar hos landsbygdsministern men det verkar inte helt klart om det är exakt samma uppdelning av jaktfrågorna mellan de båda departementen efter årsskiftet. Läs en intervju med Sven-Erik Bucht på <http://svenskjakt.se/Start/Nyheter/2014/10/ny-minister-ska-se-over-fjalljakten/>

Anders Grahn

LÅNG VÄNTAN PÅ VAPENLICENSER

Som de flesta vet så är det en enorm skillnad på hur lång tid det tar för vapenhandläggarna att behandla och göra klart ett licensärende.

Kritiken har varit massiv från många håll och det ledde till att länsföreningarna i Västra Götaland gjorde en gemensam skrivelse till polisen i länet. Man fick sedan tillstånd ett möte med förvaltningsavdelningen på plats i Göteborg där representanter för de tre länsföreningarna ingick samt undertecknad. Från polisen deltog chefen för förvaltningsavdelningen, Jill Jingbrant, och dåvarande biträdande läns-polismästare i Västra Götaland, Morgan Orvenholt.

Det var en bra diskussion kring frågorna och det gavs flera svar och lösningar vilket ska ge kortare handläggningstider i framtiden. Strävan är att man ska handlägga ett ärende på fyra veckor. En stor bov har varit det nya datasystem som introducerades i januari 2014. Man var från polisens sida tydliga med att det inte är acceptabelt med den långsamma hanteringen och man har gjort flera saker för att försöka åtgärda det interna problemet. Under mötet beslutades det att undertecknad skulle ingå i den referensgrupp som bildats i länet på polisens initiativ för att tillvarata jägarnas intresse.

Karl-Johan Brindbergs

FOKUSPROJEKT ÄLG

Fokusprojekt älg har varit mycket framgångsrikt och vi vet nu mer än någonsin tidigare om hur vi jagar älg och vad jägare och markägare tycker om älgar i allmänhet och det nya älgjaktssystemet i synnerhet. En remiss i ämnet finns ute hos länsföreningarna och för medlemmar finns möjligheten att framföra sina åsikter via en enkät på hemsidan. Före jul kommer personalen att få en genomgång så att vi står väl rustade när de nya älgförvaltningsgrupperna ska utbildas och komma igång i vinter.

Daniel Ligné

KLÖVVILTSRÅD

Den 19 november träffas Naturvårdsverkets Klövviltsråd igen. Naturvårdsverkets pågående utredning av det nya älgjaktssystemet är huvudpunkten för dagen och senast den 15 februari 2015 ska Naturvårdsverket ha föreslagit eventuella förändringar i sina föreskrifter för älgjakten.

Daniel Ligné

RÄVTRÄCK SAKNAS HELT FRÅN 63 KOMMUNER

Under november slutsputtar Jägareförbundet för att samla rävträck på uppdrag av SVA och Jordbruksverket. Så långt har nästan 2 700 prover skickats in, men fortfarande saknas den sista tredjedelen av de prover som behövs. För 63 kommuner saknas fortfarande prover helt.

Den andra landsomfattande undersökningen av rävens dvärgbandmask har nu fått en nystart och under vecka 43 inkom 14 prov från 7 olika kommuner. För att gå i mål behöver vi dock få in mer än 300 prover per vecka. För de flesta län finns fortfarande kommuner där det helt saknas insamlade prov.

Insamlingen koordineras nu genom jaktvårdskonsulenter i alla län, och de kan hjälpa till med information om hur man kan hjälpa till. Det finns även information på www.sva.se, där du även kan se läget för ditt län och den kommun där du jagar och bor (gröna delar är klara).

Tabell över kommunerna hittar du på <http://www.sva.se/upload/Redesign2011/Pdf/Djurhalsa/Zoonoser/ravspilln2013.pdf>

Kartan hittar du på <http://www.sva.se/sv/Djurhalsa1/Zoonoser/Ravens-dvargbandmask/Overvakning-2012/fardiga-kommuner-provtagning-ravens-dvargbandmask/>

Själv samlade jag in resterande sju prover för den kommun där jag jagar mest samma dag som detta skrevs, vilket tog mig en dryg timme. Håll ögonen öppna efter rävträck när du jagar, går ut med hunden eller kör bil på grusvägar. Alternativt tar du prov från skjutna rävar. På så vis kan du få veta om dvärgbandmasken finns i din närhet och samtidigt kan vi lyfta fram förbundets samhällsnytta på ett tydligt sätt.

Fredrik Widemo

JAKTLAGSUTREDNINGEN

Jaktlagsutredningen börjar nu komma igång igen. Det är nu dags att se över vår jaktlagstiftning och om vi ska ha allmän jakt på kronhjort. Förbundet har nominerat undertecknad till expertgruppen och Ola Wälimaa till den juridiska referensgruppen.

Daniel Ligné

ÖVERSYN AV FÅGEL- OCH HABITATDIREKTIVET?

En ny EU-kommission har nyligen valts och den nya kommissionsordförande, Jean-Claude Juncker, har i sitt "mission letter" tagit upp frågan om en översyn av fågel- och habitatdirektivet:

"Continuing to overhaul the existing environmental legislative framework to make it fit for purpose. In the first part of the mandate, I would ask you to carry out an in-depth evaluation of the Birds and Habitats directives and assess the potential for merging them into a more modern piece of legislation."

Uppdraget till miljökommissionären är tydligt, direktiven ska utvärderas och det ska övervägas om de kan slås ihop till ett modernt direktiv. Det har länge varit förbundets mål att få till en översyn av direktiven och vi verkar nu ha kommit ett steg på vägen.

Anders Grahn

ETIKPROJEKTET

Jägareförbundets etikprojekt är nu igång och för närvarande samlar vi in medlemmarnas åsikter om vilka som är de tre viktigaste jaktetiska frågorna att diskutera och hantera.

Alla är välkomna med att bidra med sina tankar och åsikter på etik@jagareforbundet.se

Vid ordförandekonferensen den 14-15 november kommer dessa prioriterade etikfrågor att stötas och blötas och därefter vidtar arbetet med att se över våra jaktetiska riktlinjer. Med start i Svensk jakt nummer 12 kommer också etikfrågorna att lyftas i vår tidning. Första ämnet som hanteras är hur vi framställer jakten i sociala medier. I anslutning till att tidningen kommer ut kommer också möjligheten att chatta med under-teknad om det aktuella ämnet att finnas.

Daniel Ligné

HANDELN MED SÄLPRODUKTER

Frågan om handel med sälprodukter är åter igen uppe för diskussion i EU-kommissionen. Därför har ordföranden i Jägareförbundets länsföreningar i Västerbotten, Norrbotten och Mitt Norrland (Jämtlands och Västernorrlands län) skrivit en debattartikel om att få fortsätta att tillvarata och handla med sälprodukter. De tre ordföranden uppmanar regeringen att med kraft verka för att påverka EU-kommissionen annars riskerar vi att förlora en av våra äldsta jakttraditioner eftersom det är djupt rotat att man ska ta tillvara det byte man får från jakten. Att inte få göra det skulle för de flesta jägare te sig som orimligt och oetiskt. Stöd i frågan har varit Anders Grahn och Hans Geibrink.

2010 beslutade EU kommissionen att förbjuda all handel med sälprodukter. Förbudet innebar inget hinder för att jaga säl, däremot så blev det förbjudet att saluföra sälprodukter (kött, sälolja, skinn). Handeln med sälar skjutna i Sverige och Finland omfattades dock inte eftersom att vi lyckades få till stånd ett undantag. Förslaget nu är att förbudet av handel med sälprodukter även ska gälla för Sverige och Finland. Läs hela debattartikeln på Svensk Jakts hemsida/Opinion.

Anja Kjellsson och Hans Geibrink

FÅGELDIREKTIVET 35 ÅR

Det har gått 35 år sedan fågeldirektivet antogs. Det uppmärksammades med en konferens där man gick igenom historien bakom direktivet och hur det har kommit att utformas. Om det ursprungliga förslaget hade gått igenom skulle vi idag haft ett mycket mindre restriktivt direktiv som bland annat inte skulle ha förbjudit jakt under föryngringsperioden, vilket hade varit positivt för morkullejakten. Det konstaterades även att rättspraxis lett till en situation där möjligheterna till undantag från direktivet ständigt begränsas.

Anders Grahn

MÖTE MED SKOGSSTYRELSEN

Den 3 november träffar Jägareförbundet ledningen för Skogsstyrelsen för att diskutera aktuella frågor. Viltskadesituationen på skog ser ut att bli något bättre i stora delar av landet, jägarna har tagit ansvar. Nu är det av yttersta vikt att också markägarna drar sitt strå till stacken genom foderskapande åtgärder och att plantera tall på tallmark.

Daniel Ligné

JÄGAREFÖRBUNDET FÖRSVARAR VILTKÖTTET

Tack vare Jägareförbundets och myndigheters samarbete om bly i viltkött lyfts nu de begränsande råden för konsumtion av viltkött, bara man skottrensar rätt.

Vi jagar bland annat för att få kött, och vi vet att viltkött är extremt viktigt för samhällets acceptans för jakt. För ungefär sex år sedan började det dock dyka upp forskning som visade att konsumenter av viltkött hade förhöjda blodblyhalter, vilket hotar viltköttets goda anseende. Om det finns negativa effekter är det samtidigt jägarfamiljer som utgör den eventuella riskgruppen. Därmed finns det flera skäl till att detta är en fråga som vi inte har råd att bortse ifrån. Sedan drygt tre år har Jägareförbundet därför arbetat med myndigheterna för att öka kunskapen.

Det råder idag inget tvivel om att blyrester från ammunition i viltkött KAN ge förhöjda blodblyhalter.

- Blyfragment från kulor och hagel sprider sig längre i slaktkroppen än vi tidigare trott. Detta finns visat i vetenskapliga studier från Sverige, Tyskland, Storbritannien och USA.
- Blyrester förekommer även i skottrensat viltkött, som är avsett att ätas. Detta finns visat i vetenskapliga studier från Sverige, Norge, Tyskland, Storbritannien och USA.
- Blyfragment löses upp i sura miljöer, exempelvis i magen, och blir biotillgängligt. Hur mycket som hinner lösas upp beror på fragmentens storlek och form. Detta är basal kemikunskap.
- Konsumenter av viltkött har högre blodblyhalter än de som inte äter viltkött. Detta finns visat i vetenskapliga studier från Sverige, Norge, Kanada och USA.

Är det då farligt? Det är en fråga för den medicinska vetenskapen och ansvariga myndigheter. De anser att allmänheten redan ligger på en

Röntgenbild av genomskjuten vildsvinsbög, där kulan träffat ben och därmed fragmenterat kraftigt.

blyexponering som är alltför hög, och att den bör reduceras. Att då ha ett livsmedel som ger förhöjda blodblyhalter med 30-50 procent är inget ansvarig myndighet accepterar. Hittills har Livsmedelsverket därför givit ut råd om begränsad konsumtion av viltkött, vilket självfallet är negativt för viltköttets status.

Våra nya resultat visar dock att om man skottrensar tillräckligt så får man bort blyet, och alla kan då äta så mycket viltkött de vill. Det handlar om hanteringsråd för att få bort blyrester, inte påbud. Livsmedelsverket har utifrån den nya kunskapen nu valt att lyfta de begränsande råden för konsumtion av viltkött skjutet med blyhaltig ammunition, bara man skottrensar rätt. Alternativt kan man självfallet välja blyfri ammunition.

På längre sikt finns det inga garantier för att vi får ha kvar bly i ammunition. Vill vi ha kvar möjligheten så måste vi dock visa att vi kan hantera de problem som myndigheterna identifierar. När det gäller blyrester i viltkött har vi visat att det är möjligt. Nu återstår att få jägarkåren att skottrensa tillräckligt, eftersom våra resultat visar att många inte gör det idag. Du kan hitta detaljerade råd för skottrensning på: <http://jagareforbundet.se/jakten/kotthantering/sa-skar-du-rent/>

Fredrik Widemo

ÖSTER MALMA OCH SERVICE AB

Från och med oktober är äntligen kocktjänsterna på Öster Malma tillsatta. Från vänster syns Marcus Mortensson, Joakim Eliasson, Kent Rörland (köksmästare) och Henrik Finck. Från årsskiftet kommer Maria Nilsson i receptionen att gå ner till 50 procent och arbeta med gårdsbutiken samt i frukosten. Därför har vi även nyrekryterat till receptionen och 1 november börjar Josefina Höglin.

Julbordsbokningarna trillar in och det ser ut att bli ett bra år även i år. Årets julmarknad är åter fullbokad av utställare, många återkommande men även en del nya utställare. Förra året hade vi cirka 5 000 besökare under dessa två dagar. Våra Afternoon tea på lördagarna är även nu under hösten fullbokade och söndagsbufféerna fortsätter att vara populära.

En kort summering av sommaren på Öster Malma: Även i år har vi varit välbesökta under dessa månader. Under augusti månad hade vi bland annat det högsta snittet någonsin med i snitt 151 gäster per dag. Grillbufféerna har fortsatt varit populära och i stort sett fullbokade varje gång. Café Jägarboden och antal besökare till Wildlife Park har haft något mindre besökare i år än under förra året.

Vi har i år haft första samarbetet med en tysk researrangör, Best Scandinavia. Enskilda tyskar som bokar via resebyrå men som sedan reser runt själva med bil. Totalt har vi sålt 243 rum under sommaren via denna resebyrå. Booking har fortsatt att generera mycket gäster och hittills i år har vi sålt 359 rum via denna kanal. I bookings recensioner fortsätter vi med "mycket bra, 8,4" i snitt. Vi var lite oroliga för en minskning i och med att Skavsta lagt ner de flesta flyg till Tyskland.

Annelie Karlsson Lenksjö

DIGITALA KURSER OM STYCKNING

Jägareförbundet har tagit fram två digitala kurser om styckning av klövvilt. Den ena handlar om vildsvin och den andra om älg, hjort och rådjur.

Steg för steg får du följa hur Pontus Eriksson, ansvarig för vilthanteringsanläggningen på Öster Malma, använder handlag och kniv för att arbeta fram detaljerna på ett flertal olika sätt. Tips om hygien, vad de olika styckningsdetaljerna kan användas till och hur du bäst delar och skär upp stekarna finns också i materialet.

Priset för en kurs är endast 70 kronor och inloggningen räcker i sex månader. Formatet är också anpassat till telefon och läsplatta för att det ska vara enkelt att titta på film medan du styckar.

Ulf Johansson

MÖTE OM JAKTVAPEN

Den 12 november har Rikspolisstyrelsen kallat Naturvårdsverket och Jägareförbundet till ett möte för att diskutera lämpliga jaktvapen. Från Jägareförbundet deltar undertecknad.

Ola Wälimaa

ÄLGFÖRVALTNING INOM VARGOMRÅDEN

Vargforskningen i Skandinavien har gett oss god kunskap om bland annat vargens bytesval och predationstakt. Inom vargens nuvarande utbredningsområde är det älgen som är vargens huvudsakliga byte och predationstakten är 100-140 älgar årligen, i huvudsak årskalvar.

Hur ska detta beaktas i älgförvaltningen? I framförallt Värmland och Örebro län har allt starkare röster hörts om att vi måste införa jaktstopp för att rädda älgen, samtidigt ser vi på ÄFO-nivå att det fortfarande fälls förhållandevis mycket älg per arealenhet. Hur går det ihop?

För att i någon form bringa klarhet i förhållandena har vi inom region mitt försökt sammanställa den fakta som finns att uppbringa.

Av regionens 76 ÄFO berörs 37 i någon del av de 61 vargrevir inom regionen som är kvalitetssäkrade vintern 2013-14. En del ÄFO måste således beröras av flera vargrevir. Här har vi hela skalan där ytterligheten är ett ÄFO som berörs av 8 vargrevir! Att det förhållandet påverkar älgjakten är ganska enkelt att räkna ut.

När vi sedan fortsatte analysen på ÄFO-nivå ser vi på del håll omotiverade skillnader i avskjutningen inom samma ÄFO. Vi ser alltså att det även inom hårt "vargdrabbade" ÄFO finns områden som inte omfattas av vargrevir. Likaså vet vi sedan tidigare att predationen inom vargreviren inte är jämnt fördelad.

Att parera detta i den praktiska förvaltningen är inte enkelt. Välanpassade skötselplaner är viktigt men det räcker inte alltid då vi inte vet år från år var reviren är belägna och var inom reviren predationen blir stor.

Region Mitt

Antal ÄFO	Berörs av antal hela eller delar av vargrevir
39	0
16	1
10	2
5	3
2	4
2	5
1	6
0	7
1	8

Län	ÄFO	ÄFO som berörs av vargrevir
Värmland	10	9
Örebro	8	6
Västmanland	5	3
Dalarna	16	13
Gävleborg	14	6

Utifrån den faktasammanställning som gjorts har en dialog i positiv anda påbörjats med markägarna och myndigheterna kring enkla avskjutningsstrategier för att klara denna utmaning i älgförvaltningen.

Ser ni att älgstammen börjar svikta - sluta inte jaga - men låt kalvarna styra avskjutningen och se till att hålla jämna steg mellan vuxna och kalvar under hela jakten.

Således ingen raketforskning, som riks jaktvårdskonsulenterna brukar säga, men det bådår ändå för ett gott resultat om rekommendationerna följs.

Hans Johansson

BJÖRNSPILLNINGSDINVENTERING I VÄSTERBOTTEN

I Västerbottens län har det under hösten samlats in björnspillning för beräkning av antalet björnar. Liknande inventeringar har tidigare gjorts 2004 och 2009, då man beräknade björnstammen i länet till 272 respektive 300 björnar.

27 oktober var sista dagen för insamling av spillning och hittills har 933 prover samlats in. Det är ungefär lika många prover som samlades in år 2004, men färre än året 2009 då drygt 1300 spillningsprover samlades in. Den största delen av spillningsproverna har naturligtvis samlats in av jägare.

Nytt för denna inventering är att man i samarbete med SLU i Umeå kommer att använda sig av en annan DNA-teknik än tidigare. Den nya tekniken är både känsligare och billigare än den analysmetod som användes 2004 och 2009 och den är säkrare på att bestämma släktskap mellan olika individer. Eftersom björnobservationerna i länet visar på en vikande trend ska inventeringen förhoppningsvis ge svar på om antalet björnar förändrats i länet sedan senaste inventeringen.

Christer Zakrisson

POLITIKERTRÄFF I STOCKHOLM

Den 10 oktober anordnades en träff med politiker som är aktiva i och för Stockholms län på restaurang Gubbhyllan på Skansen. Det var Jägareförbundet Stockholms län som bjöd in till information och diskussion med fika och provsmakning av viltkött.

Rolf Annerberg, ordförande i Jägareförbundet Stockholms län, pratade om verksamheten, den urbaniserade jägaren samt status och utveckling på jakten och viltet i Stockholms län. KC Wallberg, traktör på Gubbhyllan och ledamot i Svenska Viltmatakademien, talade om viltmat och dess betydelse och möjligheter. Vidare medverkade Tomas Frisk, chef för den zoologiska avdelningen på Skansen, tillika ordförande i Svenska djurparksföreningen, och han pratade om Skansen och djurparkers plattform som kunskapsförmedlare.

Per Zakariasson

AFRIKANSK SVINPEST

Den afrikanska svinpesten sprider sig nu snabbt i delar av Baltikum. Finland planerar drastiska åtgärder mot utfodring av vildsvin samt eventuellt också en utrotningskampanj. Jägareförbundet för täta diskussioner med SVA i frågan och en plan för hur vi agerar om svinpesten dyker upp i Sverige är under framtagande.

Daniel Ligné

PRAKTIKANT PÅ JAKT & FAUNA

Under september-januari förstärks Jakt & Fauna genom den tyska studenten Sophie Gennermann från Hochschule für nachhaltige Entwicklung Eberwalde. Sophie läser ett brett program med inriktning mot hållbart skogsbruk, och kommer framför allt arbeta med studier av attityder till älgstammen och till skador på skog. Undertecknad är värd och handledare för praktiken.

Fredrik Widemo

100 JÄGARE SKADAS VARJE ÅR

Försäkringsbolaget If har sammanställt statistik om jaktrelaterade skador. De vanligaste skadorna är hundbett, hörselskada vid avlossat skott, fall från jaktorn, skär- och klämskador i fingrar samt frakturer i hand- eller fotleder. Omkring 100 jägare får varje år ersättning för skador de fått under jakt.

JAKT GER MÅNGFALD PÅ SLÄTTEN

Jordbruksverket driver sedan 2010 projektet Mångfald på slätten, tillsammans med regionala hushållningssällskap. Projektet lyfter tydligt fram jaktens betydelse som incitament för naturvård. Vid en konferens den 23 oktober i Västmanland bidrog Jägareförbundet med kunskap om viltvård för fältvilt.

Modern viltvård bygger i stor utsträckning på att skapa variation i landskapet och tillgång till en rik biologisk mångfald, eftersom det gynnar det jaktbara viltet. Viltvård är därmed en del av naturvården. En stor andel av Sveriges markägare och lantbrukare är jägare och åtgärder som gynnar vilt intresserar därför många brukare.

Faktum är att undersökningar från SLU visar att 65 000 jägare har viltåkrar. Samtidigt uppger 100 000 jägare att det bedrivs viltanpassat jordbruk på deras jaktmarker. Denna kunskap bidrar till att Jordbruksverket fått upp ögonen för jaktens ekosystemtjänster och deras värden som incitament för naturvård i odlingslandskapet. Vi som jagar ser helt enkelt till att det blir mer mångfald på slätten.

Projektet Mångfald på slätten fokuserar sedan starten på pollinatörer, nyttodjur (främst smådjur som bidrar till biologisk bekämpning av skadeinsekter), fåglar och fältvilt. Jägareförbundet bidrar till projektets aktiviteter och i referensgruppen.

Under konferensen presenterade aktiva brukare och föredragshållare från Hushållningssällskapet, Jordbruksverket, Odling i balans, SLU, Växtråd, Birdlife Sverige och Svenska Jägareförbundet en samstämmig bild av hur ett mer varierat brukande gynnar mångfalden, inklusive fältviltet. Vid mötet deltog även olika intresserade brukare (inklusive biodlare), Artdatabanken, fem länsstyrelser, SNF och Sigtuna kommun. Litet synd var att LRF inte fanns representerat, då det hade varit intressant att höra deras syn på de resultat som presenterades och behovet av ersättningar för olika typer av åtgärder. Jägareförbundet representerades på konferensen av undertecknad och Sophie Gennemann.

Fredrik Widemo

TYCK TILL OM NYA ÄLGFÖRVALTNINGEN!

Den nya älgförvaltningen ska bland annat baseras på fakta och vara kostnadseffektiv. Nu jagar vi för tredje hösten i det nya systemet. Hur tycker du det har blivit? Ta chansen att lämna dina synpunkter i en enkät, som bara tar cirka två minuter att fylla i och du är anonym. Enkäten stänger vi söndagen den 2 november. Enkäten hittar du på <http://jagareforbundet.se/jakten/algjakten/algforvaltning-enkat/>

Daniel Ligné

ÅRSRAPPORT FRÅN SYDÄLG

Resultaten från 2013/2014 års arbete inom projekt Sydälg är nu sammanställda. Sedan 2009 finns ett försöksområde inom Sydälg i området mellan Gnesta, Runtuna, Råby och Lästringe. Man har bland annat haft som mål att bidra med ny kunskap om älg i produktiva landskap med andra klövtarter och studera om och varför reproduktion, vikter och överlevnad är lägre i Sörmland än i ett annat referensområde nära Växjö. Dokumentationen kan du läsa på <http://jagareforbundet.se/Global/Län/Sodermanland/Dokument/Sydälg/Tryckversion%20Öster%20Malma%202013-14.pdf>

Anders Nilsson

SKOGENS DAG VID TELEBORGS SLOTT

I början av september anordnades Skogens dag i Växjö. Skogens Dag anordnas av Skogsstyrelsen i samarbete med olika organisationer och företag som har sin verksamhet i skogen. Självklart var Jägareförbundet på plats och representerades av Jägareförbundet Växjö södra jaktvårdskrets.

Drygt 1 000 besökare slöt upp i det strålande höstvädret och vid luftgevärsskyttet var det kö hela dagen av ungdomar som ville prova på skytte. Representanter från NVR pratade trafikeftersök och delade ut eftersöksremсор. I montern fanns även representanter från Ryssbygymnasiet som visade horn, uppstoppade djur och fällar.

- Det är viktigt att vi visar upp vår verksamhet och träffar människor som inte har så mycket kontakt med jakten i vanliga fall, påpekar Tony Jonsson, ordförande i kretsen.

DEN VIKTIGA JAKTETIKEN

Svensk Jakt sätter enligt Jägareförbundets satsning extra fokus på jaktetik från och med nummer 11 i år. Vi kommer att ha artiklar om jaktbilder i sociala medier, ledare om etik, och måndag 1 december klockan 13.00 kan den som vill chatta med Daniel Ligné om jaktetik och bilden som jägarna ger av sig själva på till exempel sociala medier. Chatten hittar du på svenskjakt.se

Maria Lundgren

NY FILM OM VILTKÖTT

Den tredje filmen i serien Den vilda maten heter "Laga viltkött" och kommer i mitten på november. Det är Christer Eklund, tidigare köksmästare på Öster Malma, som på ett enkelt sätt visar hur man kan lyckas i köket med viltkött. För varje styckdetalj berättar Christer om tillagning, stektemperaturer och lämnar generöst med tips till vilken maträtt en detalj kan passa.

Filmen vänder sig inte bara till jägarleden utan också till alla de som funderar på att köpa viltkött i butik men som känner osäkerhet inför tillagningen. Filmen kommer att finnas som en DVD för försäljning i butiken och en speciellt redigerad version kommer också att finnas på hemsidan för att vara lättillgänglig för många.

Ulf Johansson och Siw Eriksson

BÅGJÄGARE MED I FACE

Sedan början av september är bågjägarorganisationen The European Bowhunting Federation (EBF) associerad medlem i den europeiska jaktfederationen FACE. EBF representerar 28 nationella bågjägarorganisationer, varav Sverige är en. Man kommer nu lättare att kunna förse FACE och dess medlemmar med fakta om bågjakt.

Anders Grahn

KONSULENTER PÅ SKOGSBETE

Måndagen den 6 oktober var personalen i Syd på exkursion för att vässa sin argumentation och kunskap i skogbruksfrågor kopplat till viltanpassat brukande av skog och odlingsmark.

Viltvård och foderproduktion i kombination med ett produktivt jord- och skogbruk är något som är extremt viktigt för jakten framöver.

Exkursionen startade i Almås, Älmhult hos Magnus Strandberg som är en aktiv skogsägare med alla kepsarna på samtidigt. Magnus sköter skogen så att produktion av virke, viltfoder, naturvård och mångfald kommer i balans. Magnus arbetar på Skogssällskapet med viltanpassat skogsbruk, viltförvaltning och naturvård över hela södra Sverige.

Personalen fick en föredömlig genomgång av skogsskötselns grunder och var och hur man får bäst effekt på viltanpassade åtgärder samt framförallt trycktes det på vikten av att man som markägare faktiskt gör något för att förbättra balansen i skogen, förutom jakten. RASE (rönn, asp, sälj och ek) i skogen är otroligt viktiga för viltet och om dessa försvinner redan i första röjningen bidrar man som skogsbrukare direkt till ett ökande betetryck på produktionsstammarna.

Efter en grilllunch vid gårdens nyskapade våtmark, och dessutom ett nyanlagt konstgryt, gick exkursionen vidare till undertecknads gård Åmanstorp i södra Alvesta kommun. Före ankomsten gjordes ett kort stopp vid en röjning som nyligen gjorts utan någon som helst tanke på viltet och den skaderisk som man nu utsätter beståndet för.

Väl framme förevisades och diskuterades vikten av kantzoner med skydd och foder samt tankegångar och argument runt viltåkrarnas betydelse. En bra viltåker kan ge ända upp mot 10 ton/ha, en stor ek upp mot 300 kg ekollon och detta ska jämföras med en riktigt saftig tallplantering som kan ge 300-400 kg tillgängligt foder per hektar.

Elias Turesson

JAQT I FRAMTIDEN

Under våren fick Magnus Rydholm i uppdrag av GS att göra en snabbutredning av JAQT-verksamheten i förbundet. Ett av de tydligaste resultaten i utredningen var att man saknade tydliga mål och att behovet av ett kvinnligt nätverk var påtagligt, samt att det kvinnliga nätverket har gett många positiva effekter. Utredningen är utskickad till länsordföranden och till ansvariga JAQT-tjänstemän för spridning till de lokala kontaktpersonerna. Utredningen är således ett underlag till GS för hur vi kan arbeta med JAQT framöver - inte ett beslut. Nu har Bo Sköld bestämt hur vi ska gå vidare med arbetet. Ett första steg är att i början av 2015 kalla representanter för JAQT till ett möte på Öster Malma. Syftet med mötet är att ta fram förslag till mål och arbetsätt för JAQT. Mer information kommer senare. Fram tills några andra beslut tas jobbar vi kvar i befintlig struktur.

Magnus Rydholm och Anja Kjellsson

KVINNLIGA JÄGARE I MEDIA

Det har skrivits mycket om kvinnor och jakt denna höst. Om man räknar artiklar i media och jämför med i fjol, så har det skrivits 25 artiklar om kvinnliga jägare denna höst jämfört med 6 artiklar i fjol. Och när media skriver om kvinnliga jägare så är det alltid positivt!

Christina Nilson-Dag

VILDSVINDISKUSSIONER PÅ ELMIA LANTBRUK

22-25 oktober var det Elmia Lantbruk, Maskin & Fält, i Jönköping. Svenska Jägareförbundet var på plats för att diskutera vildsvin. Med texten "Vildsvin - hot eller löfte?" bjöd vi in till diskussion kring vildsvinsförvaltning samt berättade om Jägareförbundets syn på denna. Handlingsplan vildsvin hade strykande åtgång och vi var oroliga att broschyrerna inte skulle räcka mässan ut.

Några besökare började med att föreslå utrotning av vildsvinen, men efter att vi pratat en liten stund så visar det sig att vi inte står särskilt långt ifrån varandra. Handlingsplan vildsvin granskades hårt, men ingen hade synpunkter på vår inställning. Mest överraskade blev besökarna över vår restriktiva syn på utfodringen av vildsvinen och de flesta tyckte att det är en självklarhet att viltet ska stödutfodras när omständigheterna så kräver.

Det vi pratade mest om var samverkan. Alla var överens om att samverkan mellan jägare, markägare och lantbrukare är ett måste för att förvaltningen ska fungera samt för att få en vildsvinsstam anpassad efter lokala förutsättningar.

Deltagande på mässan var förtroendevalda Folke Fagerlund, Gunnar Lindblad och Peter Nilsson, jaktvårdskonsulenter Karl-Johan Brindbergs, Jöns-Lennart Andersson, undertecknad samt regionchef Jihm Forsberg.

Jesper Einarsson

LYCKAD JAKT I FORSMARK

Fredagen den 24 oktober genomförde Jägareförbundet Region Mitt en lyckad utbildningsjakt på älg och vildsvin i Forsmark, för i första hand nya jägare. 15 jägare och ett antal hundförare under ledning av jaktvårdskonsulenterna Per Zakariasson och Stefan Holm hade lite otur med vädret, småregn och blåst, men desto mer tur med jakten. Efter två genomjagade såtar hade tre älgar och tre vildsvin skjutits. Vildsvinen var alla årsgrisar och älgarna var två vuxna hondjur och en kalv. Alla djur blev kvar på skottplatsen.

Det här var höstens första hundjakt på älg och vildsvin i Forsmark. Helgen 7-8 november genomför Jägareförbundet Uppsala län sin årliga kretsordförandekonferens i Forsmark som avslutas på lördagen med älg- och vildsvinsjakt.

Stefan Holm

SKICKA MATERIAL TILL NYHETSBRVET!

Målet med det interna nyhetsbrevet är att det ska komma ut den sista fredagen i varje månad. Skicka gärna material och bilder till Malou Kjellsson på malouk@telia.com.

INTRESSET FÖR VILTHISTORIA ÖKAR

Professorer, doktorer och ett fyrtiotal vilthistoriskt intresserade samlades på Öster Malma under ledning av professorerna Kjell Danell och Roger Bergström måndagen den 27 oktober. Kjell Danell och Roger Bergström skrev boken *Viltet Människa Samhälle* för några år sedan - en bok som satte viltet i ett vidare samhälleligt och mänskligt perspektiv. Nu ska del två skrivas och därför samlades medförfattarna att diskutera olika ämnen under seminariet. Boken planeras komma ut i början av 2016.

Urban Emanuelsson, SLU, talade om landskapets förändringar och att djuren bidrar väsentligt till vegetationen; "20 procent av svamparna är beroende av betande djur", sade han. Veterinär Torsten Mörner talade om viltsjukdomar under olika tidsperioder och hur de uppstår och sprider sig. Staffan Thorman vid zoologiska institutionen på Uppsala Universitet berättade om jakthundarnas invandring och historia. Susanna Lidström vid KTH studerar hur jägarutbytet länder emellan påverkat jakten, dels de som kom till Sverige för att jaga och svenskar som reste utomlands för att jaga. Kvinnor i jakten - den utvecklingen berättade Anja Kjellsson från Svenska Jägareförbundet om.

Sverker Sörlin, KTH, resonerade kring vad viltet och viltvårdens historia är en del av. Landskapets professionalisering och hur fler intressen finns med, bidrar till förändringar i relationen människa och djur. Idag ser man på jakten utifrån många perspektiv; näring, turism, fritidssysselsättning, livsmedel, naturvårdsförvaltning, kultur, landskapsvård, miljöfrågor, med mera. Behövs kanske ett utökat jaktbegrepp? Slutligen diskuterades utbildningen inom jakten av Hans von Essen och Roger Bergström. Svenska Jägareförbundets tidiga roll som leverantör av forskning, studier och statistik bekräftades. Dessutom är det en ny utbildning på gång inom Folkuniversitetet påpekade Petter Kjellander vid Grimsö forskningsstation. En tvåårig utbildning om viltförvaltning där viltbrukstanken finns med.

Efter seminariet satt medförfattarna till del två av boken *Viltet människa samhälle*, i skrivarstuga och dagen efter fortsatte man till Julita gård för besök.

Christina Nilson-Dag

STYCKNINGSPANSCH...

I nummer 12 av Svensk Jakt (ute 25 november) kommer en plansch med styckningsschema för älg att medfölja tidningen. Produktion och distribution av planschen bekostas av ett antal av Svensk Jakts annonsörer. Förhoppningen är att styckningsschemat ska komma medlemmarna till glädje under många år framöver. Förslagsvis uppsatt på väggen i jaktstugan eller slaktboden...

...OCH JULKLAPPSREGN I SVENSK JAKT NR 12

I Svensk Jakt kommer vi också att ha en julklappstävling för våra medlemmar. Tävlingen är sponsrad av annonsörer. För att delta så går man in på svenskjakt.se och svarar på våra jaktfrågor. De som har rätt på alla frågor kommer att få önska sig en julklapp och vara med i lottdragningen. Det kommer att vara totalt 30 personer som vinner priser.

Martin Källberg och Maria Lundgren

SVERIGES VILDNAD OM ETIK

Den 5 december är det dags för det årliga seminariet i Sveriges vildnads regi på Skansen i Stockholm. Årets tema är jaktetik.

Daniel Ligné

FOTO: LENA RUNER

VILTMATSPROJEKT FÖR HANDELN AVSLUTAT

Viltlab för handeln, så lyder rubriken på det viltmatprojekt som Jägareförbundet fått bidrag till från Jordbruksverket. Starten var i mars och nu är projektet precis avslutat. Projektet syftade till att öka intresset för viltkött hos konsumenter och kunskapen för viltkött hos handeln.

Från undersökningar vet vi att handeln vill ha mer kunskap om viltkött - framför allt vildsvinskött - som de kan vidareförmedla till konsumenter. På så sätt kan vi få upp intresset för viltkött (och även acceptansen för jakt) hos de som inte jagar.

Vi har genomfört fyra endagskurser på Öster Malma i viltkött. Under kursen visade Pontus Eriksson i slakteriet hur man styckar vildsvin. Därefter fick man en genomgång av viltköttets egenskaper, hur det tillagas bäst, kvalitet, matlagningstekniker och mycket annat. Viltkocken KC Wallberg från restaurang Gubbyllan på Skansen ledde de övningarna. Dessutom fick man med sig tips och idéer hur man kan skylta upp i butik, trendspaning, och så vidare.

Kurserna var ett samarbete med ICA, och ett fyrtiotal köttansvariga från ICA-butiker i hela landet deltog. I samband med kurserna har också nytt material om viltkött producerats.

- Broschyr om viltkött - kan beställas via webb-butiken.
- Butiksmaterial att skylta upp med - kommer kunna laddas ner från viltmat.nu
- Film om matlagningstekniker - cirka 16 korta filmsnuttar. De kommer också finnas på viltmat.nu och hela filmen med alla avsnitt kommer kunna köpas via webbutiken.
- Dessutom finns två styckscheman, en om älg och en om vildsvin, också att beställa från webb-butiken.

Sist, men inte minst, vid en undersökning i veckan framkom att 20 procent av svenska konsumenter uppger att deras intresse för vildsvinskött ökat under de senaste sex månaderna.

LICENSJAKT PÅ VARG

Torsdagen den 30 oktober tog Naturvårdsverket beslut om miniminivåer, förvaltningsplan och delegationsbeslut för varg. Besluten möjliggör för länsstyrelserna i de mest vargtäta områdena att fatta beslut om licensjakt på varg i vinter.

Det är mycket tråkigt att Naturvårdsverket inte tagit större hänsyn till länsstyrelsernas förslag, som skulle ha skapat en mer rimlig belastning för människorna i de verkligt drabbade varglänen. Positivt är att landsbygdsministern och Naturvårdsverket är överens om en förvaltningsjakt på varg. Nu hoppas vi på att tillämpningen av besluten också går till verkställighet.

Beslutet har naturligtvis gett ett antal reaktioner. På www.svenskjakt.se kan du bland annat läsa om vad landsbygdsminister Sven-Erik Bucht, rovdjursföreningen, Värmlands landshövding, med flera tycker.

I ett pressmeddelande skriver Svenska Jägareförbundet: "Naturvårdsverkets förslag till miniminivåer för varg visar att den regionaliserade förvaltningen fortfarande inte fungerar. Naturvårdsverket håller fast vid centralstyrning från Stockholm trots att riksdagen beslutat om en regionaliserad förvaltning.

- Det torde vara unikt att åtta landshövdingar, redan i förväg, protesterar mot Naturvårdsverkets förslag till regeringen. Jägareförbundet har i princip framfört samma kritik som landshövdingarna. Men tyvärr visar dagens beslut att alla talat för döva öron, säger Torbjörn Lövbom ordförande i Jägareförbundets rovdjursråd.

Jägareförbundets uppfattning, precis som de åtta landshövdingarnas, är att miniminivåerna som sätts för länen bör spegla ett framtida mål för fördelningen. Inte som Naturvårdsverket bara beskriva förra vinterns fördelning.

FOTO: HANS RING

Förbundet vill påpeka att beslutet i sig inte påverkar det möjliga totala jaktuttaget via licensjakt i vinter. Det av riksdagen och Naturvårdsverket fastställda referensvärdet är, oavsett fördelningsnyckel, 270 vargar som inte får underskridas.

- Beslutet försvårar kraftigt enskilda läns möjlighet att komma tillrätta med en alltför tät vargstam. Det är tydligt att Naturvårdsverket inte klarat övergången från bevarande till förvaltning. Dagens beslut ger bilden av en skendemokrati vilket tydliggörs av Naturvårdsverkets höjning av den för Värmland föreslagna nivån på sju föryngringar till elva, säger Torbjörn Lövbom.

Förbundet kommer därför att arbeta för att Naturvårdsverkets beslut rivs upp till kommande år. Det är också helt nödvändigt att man klarlägger vargens påverkan på lokalsamhället med en socioekonomisk konsekvensanalys.

- Förbundet ser nu som det absolut viktigaste att en omfattande licensjakt kommer till stånd i vinter. Vargsituationen i några Mellansvenska län är fullständigt ohållbar. Därför är det bra att Naturvårdsverket tydligt slår fast att det finns ett utrymme för jakt på varg i vinter, upp till 90 vargar, säger Torbjörn Lövbom.

Svenska Jägareförbundet hoppas nu att alla parter respekterar riksdagsbeslutet och att naturvårdsorganisationerna håller fast vid det de skrivit under i Vargkommittén, att vargstammen ska förvaltas nu när vi nått gynnsam bevarandestatus."